

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

SVET

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o vlogi mladinskega sektorja v okviru celostnega in medsektorskega pristopa k preprečevanju nasilne radikalizacije mladih in boju proti tej radikalizaciji

(2016/C 213/01)

SVET IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC

OB UPOŠTEVANJU:

1. Političnega ozadja tega vprašanja, ki je navedeno v prilogi k tem sklepom;

UGOTAVLJAJOČ NASLEDNJE:

2. Mladi, njihove vrednote in pogledi ter spretnosti in kompetence so velik potencial za naše družbe. Skupne demokratične vrednote, socialna vključenost mladih in aktivno državljanstvo so zaradi stalnih sprememb ter družbenih in gospodarskih izzivov še toliko bolj pomembni.
3. Zaradi nedavnih terorističnih napadov v Belgiji, Franciji in na Danskem ter podobnih grozodejstev, storjenih v Evropi v preteklosti, pa tudi porasta sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva⁽¹⁾, propagande in nasilne ksenofobije v Evropi, je nujno, da vsi sektorji v družbi, tudi mladinski, prispevajo k boju proti nasilni radikalizaciji⁽²⁾, ohranjanju socialne stabilnosti ter pozitivnemu in varnemu okolju za odraščanje.
4. Nasilno radikalizacijo je treba obravnavati in preprečevati z več zornih kotov, toda ključnega pomena je, da priznamo, da mlade ogroža in jim predstavlja nevarnost, jo skušamo preprečiti ter se z njo soočimo čim prej in z učinkovitimi intervencijskimi ukrepi, pri tem pa spoštujemo kulturno raznolikost mladih.
5. Na proces razvoja identitete vplivajo številni dejavniki, kot so večproblemsko družinsko ozadje, vrstniki, internet in družbeni mediji, politično okolje ter družbeni položaj skupin mladih, ki se pogosto soočajo z diskriminacijo, poniževanjem, izključenostjo, krivicami, pomanjkanjem možnosti in občutkom frustracije, to pa bi lahko vodilo do nasilne radikalizacije.
6. Starši, bratje in sestre, vrstniki ter drugi ustrezni akterji⁽³⁾ bistveno prispevajo k razvoju pozitivne identitete. Ta lahko vključuje medkulturno ozaveščenost in spoštovanje do drugih, aktivno udeležbo v družbi, pa tudi vidike duhovnosti, vere ali prepričanja, ter zajema krepitev občutka pripadnosti, ki je nujna protiutež informacijam in ekstremističnim idejam, ki so jim lahko izpostavljeni mladi.

⁽¹⁾ Posebna raziskava Eurobarometra 437 (2015): Diskriminacija v EU v letu 2015.

Agencija za temeljne pravice (2012): Making hate crime visible in the European Union (Opozorjanje na kazniva dejanja iz sovraštva v Evropski uniji).

⁽²⁾ Nasilna radikalizacija je zapleteno vprašanje, ki ni enotno opredeljeno. V tem okviru se *nasilna* radikalizacija nanaša na proces, v katerem nasilje, vključno z nasilnim ekstremizmom in terorizmom, za določeno osebo postane sredstvo za uresničevanje političnih, ideoloških ali religioznih ciljev. Opozoriti je treba, da radikalizacija ne vodi vedno do nasilnega ekstremizma in da radikalni pojavi sami po sebi niso nujno problematični.

⁽³⁾ Kot so učitelji, pedagoško osebje na univerzah, socialni delavci, mladinski delavci, ponudniki zdravstvenih storitev, prostovoljci, sosedje, športni trenerji, verski in neformalni voditelji ter lokalni policisti.

7. Mlade bi bilo treba spodbuditi k samorefleksiji, empatiji, kritičnemu razmišljanju, temu, da se naučijo živeti z izzivi in negotovostjo ter se soočijo s situacijami in čustvi, ki jim povzročajo nelagodje, ter s tem postanejo prilagodljivejši in ohranijo konstruktivne odnose med družbenimi skupinami.
8. Mladi se morajo zavedati pomena demokracije, enakosti, demokratičnih načel ter spoštovanja človekovega dostojanstva, človekovih pravic, pluralizma in raznolikosti ter jih razumeti, hkrati pa morajo biti medijsko in informacijsko pismeni. To povečuje njihovo sposobnost kritičnega mišljenja ter ozaveščenost in seznanjenost s tem, da so informacije lahko pristranske in da jih lahko nasilne ekstremistične skupine izkoristijo za širjenje propagande.
9. Ukrepi, namenjeni preprečevanju nasilne radikalizacije, ne bi smeli voditi v stigmatizacijo, diskriminacijo skupin mladih ali ksenofobijo, usmerjeno proti tem skupinam.

OPOZARJAJOČ NA NASLEDNJE:

10. Mladinsko delo, ki naj bi vsem mladim omogočilo, da razvijejo pozitivno identiteto, je dostopna storitev ter hkrati način in orodje za ozaveščanje mladih; ustvarja neformalno in priložnostno okolje za razvoj vrednot, spretnosti, kompetenc, nadarjenosti in odprtega odnosa, kar mladim omogoča tudi, da prepoznajo in obvladajo tveganja, s katerimi se bodo najverjetneje srečali, vključno z nasilno radikalizacijo.
11. Pri mladinskem delu se uporablja širok in celosten pristop, dejavno se vključuje mlade in sodeluje s posamezniki in skupinami mladih, da najdejo rešitve za svoja vprašanja in težave. Mladinsko delo tako ponuja varno okolje za rast, oblikovanje identitete, občutenje pripadnosti in izpostavljenost pozitivnim zgledom vrstnikov ter bi lahko preprečevalo negativni pritisk s strani vrstnikov, ki bi vodil v nasilno radikalizacijo.
12. Mladinski sektor bi v sodelovanju z izobraževalnim sektorjem ter drugimi ustreznimi sektorji in akterji lahko imel ključno vlogo pri celostnem in medsektorskem pristopu k obravnavanju nasilne radikalizacije, predvsem v začetni fazi, in sicer s podporo mladim pri njihovem razvoju in dejavnostih, spodbujanju demokratičnih in pluralističnih načel, vključevanja in aktivnega državljanstva ter obravnavi negativnih dejavnikov, kot so diskriminacija in pomanjkanje možnosti, ki vplivajo na življenje mladih.

POUDARJAJOČ NASLEDNJE:

13. Različni elementi nasilne radikalizacije, njena zapletenost in pomemben družbeni vpliv terjajo celostni in medsektorski pristop na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni. Ta pristop vključuje različne sektorje in akterje, vključno z mladinskim delom, organizacijami, ki jih vodijo mladi, in izobraževanjem.
14. Pri celostnem in medsektorskem pristopu bi morale biti mladinske politike in delo s poudarkom na varnem in vključujočem okolju ter neformalnem in priložnostnem učenju ter preventivi usklajene s politikami, orodji in dejavnostmi v drugih ustreznih sektorjih, kot so zgodnje odkrivanje opozorilnih znakov, učinkovito posredovanje in preprečevanje nasilne radikalizacije. Tako bi lahko dosegli usklajen in strukturiran pristop do mladih, vrstnikov, družin in njihovih družbenih omrežij, ki bi zagotavljal vzajemno obveščanje in bil podprt z obeh strani.
15. Pri takšnem pristopu bi morali uporabiti različne strategije glede na stopnjo radikalizacije: od generičnih preventivnih strategij ⁽¹⁾ v zgodnjih fazah radikalizacije do bolj ciljno usmerjenega pristopa, usmerjenega na specifične skupine ali posameznike v primerih dejanske nasilne radikalizacije. To dopolnjuje osrednjo vlogo, ki jo ima mladinsko delo v okviru medsektorskih prizadevanj, s katerimi naj bi mladim pomagali, da bi se znašli v družbi, in jih zaščitili pred nevarnostmi nasilnega ekstremizma.

V SKLADU S TEM POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ SI OB UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI PRIZADEVAJO ZA:

16. celosten in medsektorski pristop na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, da bi lahko dosegli vse mlade, ki bi lahko bili dovzetni za nasilno radikalizacijo, in sicer:
 - (a) s spodbujanjem učinkovitega in dobro prilagojenega sodelovanja med mladinskim, izobraževalnim in drugimi ustreznimi sektorji ter razvijanjem skupnih orodij, oblikovanjem skupnih ukrepov in izmenjavo dobrih praks ⁽²⁾ za ravnanje v primerih nasilne radikalizacije;

⁽¹⁾ Z generičnimi preventivnimi strategijami naj bi dosegli celotno prebivalstvo, ne glede na dejavnike tveganja, ki veljajo za posameznike. Usmerjene so lahko na primer na vse mlade v določeni starostni skupini. Cilj je zagotoviti določeno osnovno raven odpornosti med mladimi.

⁽²⁾ Na primer zbirka dobre prakse mreže EU za ozaveščanje o radikalizaciji, mladinska spletna platforma WIKI, zbirka dobre prakse Evropskega centra znanja za področje mladinske politike.

- (b) s preučevanjem in spodbujanjem vloge, ki jo ima lahko mladinsko delo kot partner v koalicijah in mrežah na nacionalni, regionalni in lokalni ravni pri oblikovanju trdne podporne baze za razvoj mladih, vključno z njihovo prilagodljivostjo in krepitvijo zaščitnih dejavnikov;

17. kjer je ustrezno, priznavanje in krepitev mladinskega sektorja, kar zadeva:

- (a) njegovo vlogo pri podpori mladim pri prehodu v odraslost in iskanju njihovega mesta v družbi ter ustvarjanju varnega in vključujočega okolja, v katerem lahko razvijejo svojo identiteto, ob ustreznem upoštevanju razvoja duhovne ali kulturne in verske identitete;
- (b) njegovo vlogo pri spodbujanju demokratičnih vrednot in aktivnega državljanstva prek različnih oblik mladinskega dela ter pri spodbujanju spoštovanja kulturne raznolikosti z medkulturnim, medverskim in medgeneracijskim dialogom ter nasprotovanjem vsem oblikam diskriminacije;
- (c) ozaveščanje posameznikov in skupin mladih, ki bi lahko bili dovzetni za nasilno radikalizacijo in izključeni iz družbe, ter podporo in vključevanje mladih v dejavnosti, pri katerih sodelujejo z vrstniki;
- (d) ozaveščanje mladih, da bi jih odvrnili od obstoječih nasilnih skrajnih ideologij in jim omogočili kritično presojo takšnih ideologij, pri čemer bi jim kot protitež prek interneta in družbenih medijev ponudili druge možnosti, ki bi bile privlačne in nenasilne ⁽¹⁾;
- (e) spodbujanje izobraževanja in usposabljanja mladinskih delavcev in povečanje njihovih kompetenc, da bi bili sposobni videti vprašanja, povezana z nasilno radikalizacijo, in prepoznali propagando, retoriko in vedenje, ki bi bili lahko povezani z nasilno radikalizacijo, ter se na njih ustrezno odzvali;
- (f) podporo mladim pri razvijanju medijske in informacijske pismenosti ter kritičnega razmišljanja ob uporabi medsektorskega pristopa, na primer s sodelovanjem sektorja mladinskega dela s šolami ali lokalnimi središči, kar lahko pripomore k preprečevanju novačenja mladih za nasilne dejavnosti prek zgleда vrstnikov in prek družbenih medijev;
- (g) spodbujanje udeležbe civilne družbe;
- (h) njegovo zmogljivost, da uresniči svojo vlogo, in sicer z boljšim ozaveščanjem o aktualnem dogajanju, sodobnejšim znanjem in orodji ter dobrim sodelovanjem z zadevnimi sektorji in osebami, da bi lahko nasilno radikalizacijo med mladimi prepoznali in preprečili že v zgodnji fazi;
- (i) spodbujanje mladih, da sodelujejo v prostovoljnih dejavnostih, ki imajo lahko pomembno vlogo pri razvijanju pozitivne identitete, spodbujanju empatije in odgovornega razmišljanja, ter nudenje pomoči v ta namen;

18. ohranjanje obstoječih trajnostno naravnanih ukrepov in praks, ki so se pokazale za uspešne, ter izvajanje inovativnih in trajnostnih ukrepov in praks, ki naj bodo, če je to ustrezno, oblikovani po meri mladih, v okviru lokalnih ukrepov, demokratične udeležbe, medkulturnega izobraževanja in dialoga, aktivnega državljanstva ter pozitivne vzgoje na podlagi zgleда vrstnikov.

V SKLADU S TEM POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI:

- 19. s skupnimi prizadevanji v okviru EU, ki bi vključevala strokovno skupino za aktivno državljanstvo, preprečevanje marginalizacije in nasilne radikalizacije, strokovno skupino za digitalizacijo in mrežo za ozaveščanje o radikalizaciji, ter skupaj z zadevnimi tretjimi državami in Svetom Evrope ⁽²⁾, okrepijo sodelovanje na evropski ravni pri izmenjavi znanja in najboljše prakse o preprečevanju nasilne radikalizacije, vključno z uporabo družbenih medijev, protipropagande ⁽³⁾ in digitalnega mladinskega dela;
- 20. izmenjujejo informacije in najboljše prakse ter, kjer je to ustrezno, pripravijo smernice za oblikovanje koalicij ali mrež za celosten in medsektorski pristop, učenje, kako sodelovati učinkovito, dobro prilagojeno in usklajeno, ob upoštevanju različnih kulturnih kontekstov v EU;

⁽¹⁾ Primeri so: kampanja No Hate Speech, Youth Information ter Eyca in Eryca.

⁽²⁾ Npr. v okviru gibanja proti sovražnemu govoru.

⁽³⁾ K protipropagandi sodijo dejavnosti obveščanja, ki prek spleta ali na drug način neposredno ali posredno, tudi z nasprotnimi dejstvi, ter na bolj objektivni podlagi izpodbijajo ekstremistično propagando.

21. spodbujajo razvoj dialoga in učinkovite protipropagande za podporo staršem, bratom in sestram, vrstnikom in drugimi, ki so v stiku z mladimi, dovzetnimi za nasilno radikalizacijo, ter zagotavljajo informacije o obstoječih sistemih podpore in možnostih svetovanja;
22. po potrebi oblikujejo module usposabljanja in izobraževanja za mladinske delavce kot podlago za izobraževalno gradivo, ki naj bi se uporabljali na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter s katerimi naj bi za mladinsko delo zagotovili dovolj posodobljeno znanje, ozaveščenost, orodja in spretnosti glede:
 - (a) pojava vseh vrst nasilne radikalizacije, razumevanja subkultur, ter specifičnih intervencijskih metod, da bi nasilno radikalizacijo preprečili že v zgodnji fazi;
 - (b) sprožitvenih dejavnikov, ki vodijo v nasilno radikalizacijo;
 - (c) digitalnega sveta, vključno z internetom in družbenimi mediji;
 - (d) boja proti ekstremističnim vplivom na internetu in v družbenih medijih ter izpodbijanja nasilnih ekstremističnih stališč;
 - (e) podpore mladim, da razvijejo kritično razmišljanje ter pridobijo ustrezno znanje, spretnosti in kompetence za razumevanje različnih virov in namenov, ki se skrivajo za posredovanimi informacijami, vključno s propagando in sovražnim govorom;
 - (f) podpore mladim s strani vrstnikov, da se izognejo nasilni radikalizaciji, tako da jim ti dajejo pozitivne zglede;
 - (g) sodelovanja v medsektorskih partnerstvih;
 - (h) podpore razvoja identitete mladih, medkulturnih kompetenc ter razumevanja demokratičnih in pluralističnih vrednot in aktivnega državljanstva;
23. spodbujajo in podpirajo medsebojne strokovne seminarje mladinskih delavcev, strokovnjakov, oblikovalcev politik in raziskovalcev, da bi omogočili izmenjavo najboljših praks in informiranje o tem, kako bi se bilo najbolje lotiti problema nasilne radikalizacije;
24. spodbuja, zažene, usklajuje in podpira nadaljnje raziskave nasilne radikalizacije ter daje na voljo rezultate, pridobljene v teh raziskavah, ki naj bi pripomogle k boljšemu poznavanju dejavnikov, kot so obseg, viri, zaščitni dejavniki, vzroki ter kognitivna in čustvena dinamika nasilne radikalizacije, s čimer bi državam članicam in Evropski uniji omogočili, da razvijejo z dejstvi podprte politike in prakse;

V SKLADU S TEM POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:

25. zagotovi optimalno razširjanje rezultatov strokovne skupine za aktivno državljanstvo, preprečevanje marginalizacije in nasilne radikalizacije, ki bodo nudili uporabne smernice za mladinske delavce ter organizacije in strokovnjake za socialno delo v okviru celostnega sodelovanja glede vprašanja, kako doseči mlade, dovzetne za nasilno radikalizacijo, in delati z njimi;
26. preuči, kako bi lahko obstoječe programe EU, kot so Erasmus+, Ustvarjalna Evropa in Evropa za državljane, kar najbolje uporabili za spodbujanje socialnega vključevanja mladih iz različnih okolij, s čimer bi prispevali k preprečevanju radikalizacije ter zagotavljanju večje zmogljivosti na področju mladinskega dela, sodelovanju z izobraževalnim in drugimi ustreznimi sektorji ter opolnomočenju mladih samih.

PRILOGA

Svet ob sprejetju teh sklepov OPOZARJA predvsem na:

1. Evropski svet z dne 12. februarja 2015, na katerem so se voditelji držav in vlad zavzeli za celovit pristop, vključno s pobudami v zvezi s socialnim vključevanjem, ki so zelo pomembne za preprečevanje nasilne radikalizacije.
 2. Izjavo, ki so jo ministri EU za izobraževanje sprejeli na neformalnem srečanju 17. marca 2015 v Parizu in v kateri so navedli smernice za sodelovanje na evropski ravni. Poudarili so pomen prizadevanj za preprečevanje in reševanje problemov marginalizacije, nestrpnosti, rasizma in radikalizacije ter spodbujanje državljanstva mladih in ohranjanje okvira enakih možnosti za vse.
 3. Sklepe Sveta o prenovljeni strategiji notranje varnosti z dne 17. junija 2015, v katerih so kot prednostna naloga za ukrepanje v naslednjih letih navedena specifična vprašanja izključenosti, rehabilitacije ter deradikalizacije oziroma boja proti radikalizaciji.
 4. Trenutni delovni načrt EU za mladino za obdobje 2016–2018, ki je posvečen večji socialni vključenosti VSEH mladih in upošteva temeljne evropske vrednote ter vlogo mladinskega dela tako v digitalnem kot nedigitalnem svetu.
 5. Skupno poročilo EU o mladih za leto 2015 o izvajanju prenovljenega okvira za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018), ki sta ga pripravila Svet in Komisija in v katerem je poudarjeno, da bi morali imeti mladi pravico do odrasčanja v vključujočih in pluralističnih družbah, ki temeljijo na evropskih demokratičnih vrednotah. V skupnem poročilu EU o mladih je navedeno tudi, da je treba še bolj opolnomočiti različne mlade, predvsem tiste, ki jim grozi izključenost.
 6. Sodelovanje med Evropsko komisijo in Svetom Evrope v okviru partnerskega sporazuma.
 7. Evropsko agendo za varnost z dne 28. aprila 2015, v kateri Komisija meni, da je sodelovanje mladih ključni dejavnik pri preprečevanju radikalizacije, saj promovira evropske vrednote in spodbuja socialno vključenost, in v kateri je omenjena tudi mreža EU za ozaveščanje o radikalizaciji, krovni instrument EU, ki omogoča izmenjavo izkušenj in praks, kar olajšuje zgodnje odkrivanje radikalizacije ter oblikovanje preventivnih strategij in strategij za končanje nasilja na lokalni ravni.
 8. Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 25. novembra 2015 o preprečevanju radikalizacije in novačenja evropskih državljanov s strani terorističnih organizacij.
 9. Resolucijo 2250 (2015), ki jo je na 7573. seji 9. decembra 2015 sprejel Varnostni svet ZN in opozarja na pomembno dodatno vlogo, ki jo imajo lahko mladi pri dajanju zgloda ter preprečevanju in boju proti nasilnemu ekstremizmu.
 10. Akcijskim načrtom Odbora ministrov (Bruselj, 19. maja 2015), CM(2015)74 final, o boju proti nasilnemu ekstremizmu in radikalizaciji, ki vodi v terorizem, in z akcijskim načrtom Združenih narodov za preprečevanje nasilnega ekstremizma.
-